Dosarul nr. 4r-4060/25 Judecătoria Hâncești (sediul Ialoveni)
4-25081518-02-4r-16102025 Judecător Natalia DOROFTEI

D E C I Z I E
în numele Legii

26 februarie 2026 **mun. Chișinău**

COLEGIUL PENAL AL CURȚII DE APEL CENTRU
Având în componența sa:
Președintele ședinței Eugeniu BEȘELEA
Judecători Andrei CAZACICOV și Vitalie BUDECI

a examinat în ordine de recurs, fără prezența părților, recursul declarat de către persoana în privința căreia a fost întocmit procesul contravențional ROȘCA Ivan, împotriva Hotărârii Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) nr. 5r-143/25 din 29 septembrie 2025, în cauza contravențională intentată prin Procesul-verbal cu privire la contravenție seria /nr. MAI06 379668 din 30.05.2025, în privința lui **ROȘCA Ivan,** în temeiul art.47/1 alin.(1) Cod contravențional.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond, din 10.06.2025 până la 1529.09.2025;
în Curtea de Apel Centru, din 16.10.2025 până la 26.02.2026.
Procedura de notificare a părților a fost executată.

Verificând temeinicia Hotărârii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

A C O N S T A T A T :

1. La data de 30 mai 2025, agentul constatator, din cadrul Inspectoratului de poliție Ialoveni, FODOR Ion, a constatat fapta contravențională, reținând în sarcina cet. ROȘCA Ivan, pretinsa contravenție prevăzută de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional, fiind întocmit în acest sens proces verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 379668.

Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 379668 din 30.05.2025, s-a stabilit că: „în perioada 01.01.2024-22.10.2024, cet. ROȘCA Ivan a primit prin aplicația PSB mijloace bănești, implementată de o organizație criminală „Șor” pentru a vota un candidat anumit sau opțiunea „Nu” la scrutinul electoral din toamna anului 2024”.

La data de 04.06.2025, ROȘCA Ivan prin intermediul IP Ialoveni, a depus contestație împotriva procesului-verbal menționat supra și a deciziei de sancționare în cauza contravențională.

A solicitat petentul ROȘCA Ivan anularea procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 379668 din 30.05.2025 și a deciziei de sancționare, în legătură cu lipsa faptei contravenționale.

2. *Prin Hotărârea Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) nr. 5r-143/25 din 29 septembrie 2025,* a fost respinsă contestația depusă de ROȘCA Ivan împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 379668 din 30.05.2025 întocmit de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de poliție Ialoveni, în baza art.47/1 alin.(1) Cod contravențional și a deciziei de sancționare în cauza contravențională, ca fiind neîntemeiată.

3. *Nefiind de acord cu Hotărârea instanței de fond, persoana în privința căreia a fost întocmit procesul contravențional ROȘCA Ivan, a declarat recurs în termenul legal, prin care solicită admiterea recursului, casarea Hotărârii Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) nr. 5r-143/25 din 29 septembrie 2025, cu admiterea contestației depuse și anularea procesului verbal cu privire la contravenție cât și deciziei de sancționare privind atragerea la răspunderea contravențională a lui ROȘCA Ivan, pentru săvârșirea contravenției prevăzute de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional cu încetarea procesului contravențional- pe motiv că nu există faptul contravenției.*

În motivarea recursului declarat, contravenientul a invocat faptul că instanța de fond a emis hotărârea cu încălcarea gravă a procedurilor.

Consideră că, instanța de fond a considerat că probele anexate la dosar de către agentul constatator demonstrează vinovăția contestatarei pe deplin. Unicul probatoriu la acest dosar este Procesul verbal întocmit în baza propriei aprecieri al agentului de constatare pe care instanța l-a considerat irefutabil, fără să mai examineze alte circumstanțe ale cauzei, poziția şi argumentele contestatarei etc. Instanța de fond a menționat că contestatara nu a venit cu probe pentru a combate poziția agentului de constatare, şi asta ar înseamnă că concluziile din procesul verbal sunt veridice şi probate. Instanța a considerat că simpla negare a contravenției nu este suficientă pentru a proba nevinovăția, or instanța de fond era obligată să examineze cauza cu respectarea principiilor constituționale, contestația urma să fie examinată echidistant, fără a da prioritate vreunei părți şi fără a pune sarcina de a proba nevinovăția pe seama contestatarului.

Reține recurentul că agentul constatator eronat a interpretat şi încadrat juridic acțiunile sale, procesul verbal este întocmit eronat iar fapta contravenției nu este clară, scrisă neciteț, nu a existat nicio acțiune de pretindere şi primire a bunurilor pentru a exercita un drept electoral, nu au fost respectate drepturile procedurale, nu au fost explicate drepturile, nu a fost asigurat dreptul la apărare, faptele descrise în procesul-verbal şi decizia de sancționare nu au nicio legătură cauzală cu norma materială invocată şi sancțiunea contravențională aplicată. Indica, gravitatea încălcărilor principiul individualizării pedepsei, nu a fost demonstrată vinovăția persoanei, prin aplicarea sancțiunii este grav încălcat dreptul la libera exprimare, asociere şi întrunire şi întrunire, păstrarea acestei sancțiuni va însemna un grav abuz şi o iminentă condamnare a țării de către CtEDO.

Urmare, nici agentul de constatare dar nici instanța nu a examinat cazul obiectiv, or o examinare formală a procesului verbal şi deciziei de sancționare fără a analiza profund toate elementele, circumstanțele pentru a constata adevărul- este inadmisibil. Instanța nu a verificat alte probe decât cele prezentate de agentul constatator, nu a verificat care este sursa transmiterii banilor, de la cine provin, scopul etc. Instanța nu a verificat dacă acești bani au ajuns anume pe contul recurentului, dacă recurentul este cel care a pretins şi a beneficiat. Instanța nu a verificat dacă banii au fost transmiși anume pentru a influenta votul la alegeri sau referendum. Instanța nu a verificat dacă fapta prejudiciabilă a avut loc – adică dacă recurentul a dus fapta la bun sfârșit şi a acționat anume după cum prevede fapta contravențională - adică dacă votul său a fost influențat. Nici agentul de constatare dat nici instanța nu au putut proba aceste circumstanțe importante care sunt elemente indispensabile ale componenței de contravenție. Instanța a ignorat faptul că în această speță nu este stabilită nici latura obiectivă dar nici latura subiectivă a contravenției.

Reiterează recurentul că la materialele cauzei contravenționale nu există nici o probă administrată potrivit prevederilor art.425 Cod contravențional, care să demonstreze potrivit principiului dincolo de orice dubiu rezonabil că, recurentul a comis fapta incriminată. În acest sens, la procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința petiționarului, sunt anexate înscrisuri, dar acestea nu pot fi reținute de către instanță ca probe care să permită verificarea obiectivă a faptelor invocate de agentul constatator. Astfel, în speță, existența faptei contravenționale şi eventuala comitere a acesteia de către acuzatul contravențional urma să fie demonstrată potrivit standardului dincolo de orice dubiu rezonabil. Astfel agentul statului nu a administrat careva probe care să permită formarea unei concluzii certe că petiționarul a comis fapta stabilită de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional.

Constată că obiectul material sau imaterial al contravenției de corupere electorală pasivă este desemnat prin sintagma "bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă". Latura obiectivă a contravenției specificate la art.47/1 Cod contravențional constă în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunea de pretindere, acceptare sau primire, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă. Modalitatea normativă a acțiunii prejudiciabile de acceptare şi primire a mijloacelor bănești, ce este incriminată petentului, constituie acceptarea şi recepționarea efectivă mijloacelor bănești de către făptuitor. Cu privire la contravenția a cărei comitere a fost reținută în sarcina petentului, în cauză nu s-a făcut dovada veridicității situației de fapt reținute de către agentul constatator în procesul-verbal cu privire la contravenție contestat, prin probe certe şi de netăgăduit, astfel încât în favoarea petentului acționează principiul in dubio pro reo.

Cu privire la plenitudinea/corectitudinea întocmirii procesului verbal cu privire la contravenție (nulitatea procesului verbal), atrage atenția asupra neconcordanțelor şi dubiilor majore cu privire la stabilirea cu precizie a timpului săvârșirii presupusei fapte de corupere electorală, în procesul verbal consemnându-se pe de o parte intervalul,, anul 2024 şi până în prezent" iar pe de altă parte fiind indicat prin probele anexate, extras din table excel, agentul prezintă data şi ora concretă când au fost recepționate/expediate mesajele adică date certe despre primirea de către persoană a unor SMS-uri prin intermediul unei pretinse

aplicații, fiind unul foarte aproximativ şi suficient de incert pentru constatarea exactă a circumstanțelor de timp a săvârșirii faptei (inclusiv în ce privește posibilitatea determinării curgerii termenului de prescripție privind tragerea la răspundere contravențională). Agentul constatator nu a indicat în cuprinsul procesului verbal cu privire la contravenție care sunt indicii calificativi ai faptei şi care sunt consecințele juridice ale acțiunilor contravenientei. Or, potrivit prevederilor art.443 alin.(1) lit.d) şi e) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde fapta contravențională, locul şi timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice.

În această ordine de idei, interpretând art.425 alin.(2) şi 442 alin.(1) ale Codului contravențional, rezultă că procesul - verbal cu privire la contravenție nu face dovada cu privire la încadrarea în drept şi situația faptică stabilită de agentul constatator, urmând a fi examinat în raport cu actele existente la dosar. Astfel, consideră că dacă o persoană contestă procesul-verbal emis în temeiul art.47/1 Cod contravențional şi nu există alte probe în afară de procesul-verbal (contestat de către contravenient), instanța trebuie să admită contestația şi să anuleze sancțiunea. Altfel, se încalcă grav dreptul la un proces echitabil şi prezumția de nevinovăție.

Drept problemă majoră identificată în cazul de raport, lista de persoane invocată de agentul constatator (din care ar face parte şi contravenienta) nu este, prin ea însăși, un mijloc de probă concludent. Trebuie să se dovedească de unde provine lista, cine a întocmit-o, care este sursa sa factuală, dacă a fost întocmită de o autoritate sau e doar o afirmație. De altfel, acel extras din presupusa listă la care se referă agentul constatator, nu își are demonstrată proveniența, nu este semnată nu este denumită, nu este mențiuni despre faptul că ar constitui anexă a vre-unei probe (măsură de investigație, acțiune de ridicare sau cercetare la fața locului, constatare tehnico-ştiințifică ori alt mijloc de probă) acumulată în corespundere cu prevederile art.93-94 Cod de procedură penală sau art.425 Cod contravențional. Legat de sursa informației privind acceptarea mijloacelor bănești de către contravenient, aceasta este invocată drept fiind raportul de analiză informațional criminală efectuat la 07.02.2025 în cauza penală nr.*****conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.181/3 şi art.243 alin.(3) lit.a) şi b) Cod penal. Totuși, datele din acel raport, nu se referă expres/nemijlocit la persoana contravenientului şi nu reflectă date personale ale acestei persoane sau alte date care în alt mod ar identifica-o drept parte a investigației. Calificând acest raport ca şi înscris pentru a-l putea considera mijloc de probă în sensul art.425 Cod contravențional, instanța de judecată atrage atenția că el nu a fost administrat în cadrul procedurii contravenționale de raport. Pe de altă parte, el nu poate fi considerat probă nici prin prisma încheierii judecătorului de instrucție nr.13-2236/2025 din 01.04.2025 privind autorizarea folosirii datelor obținute în urma măsurilor speciale de investigație din cauza penală nr. *****în cauza contravențională RAP01 433516 pornită în baza art.47/1 Cod contravențional şi mandatului corespunzător, așa acest raport de analiză informațional criminală nu constituie actul (proces verbal) prin care se consemnează măsurile speciale de investigație în corespundere cu prevederile art.136 Cod de procedură penală.

Indică că instanța de judecată în cadrul prezentului proces nu a identificat nici o conexiune între cauza contravențională RAP01 433516 pornită în baza art.47/1 Cod contravențional cu cauza contravențională în cadrul căreia persoana contravenientului a fost deferită justiției, cauza aflată în procedura organului de constatare al Inspectoratului de poliție vizat. Tot astfel, instalarea unei aplicații care ar putea permite extragerea de bani nu înseamnă că a şi fost folosită în acest scop. Este o prezumție, şi prezumțiile nu pot ține loc de probatoriu efectiv (de exemplu, înregistrări bancare rapoarte tehnice, declarații etc.) care, în cazul de față nu a fost prezentat de către agentul constatator. Din conținutul (textul) procesului verbal cu privire la contravenție nu este clar cum anume şi în care circumstanțe el a acceptat şi a primit mijloace bănești, fiind cerute probe cu privire la acceptarea şi primirea banilor în scopul amintit.

Tot la acest aspect, având în vedere perioada indicată de agentul constatator de comitere a faptei la rubrica nr.4 -„timpul săvârșirii", - prezent, agentul constatator nu a explicat nici cum putea fi calificată fapta drept corupere electorală pasivă în condițiile în care alegerile prezidențiale sau referendumului republican s-au epuizat în anul 2024.

Deci, în lipsa unor dovezi directe şi concludente, procesul verbal nu întrunește condițiile de legalitate şi temeinicie factuală pentru sancționare a persoanei, el neputând fi susținut doar prin suspiciuni sau afirmații neprobate, iar omisiunea respectivă nu a fost compensată de către agentul constatator nici în ședința de judecată, deoarece in cadrul ședinței de judecata agentul constatator n-a prezentat careva probe in vederea primirii si/sau transferul sumelor bănești în baza aplicației descrise, precum si lipsa unor informații din conturile bancare prin care a-r realiza latura subiectiva a contravenției.

Respectiv, constată că agentul constatator nu a făcut referire la probele care i-ar fi permis să conchidă că, petentul a comis fapta respectivă, a pretins, a acceptat şi primit careva bunuri si/sau mijloace bănești, agentul constatator întemeindu-și soluția de sancționare doar pe simpla constatare de instalare în telefonul mobil a persoanei a aplicației „PSB", faptă pentru care legislația nu prevede careva pedeapsă, atât timp cât nu v-a fi demonstrată intenția făptuitorului prin intermediul acestei aplicații de a primi careva mijloace bănești anume în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor. În lipsă de probe (elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de cod) şi în mod voalat, agentul constatator a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție invocând niște concluzii lipsite de suport, neacumulându-se probe ce ar confirma vinovăția persoanei, pe când demonstrarea vinovăției unei persoane urmează să fie asigurată cu prezentarea probelor pertinente în raport cu procesul-verbal întocmit, administrate în conformitate cu prevederile legale.

În condițiile enunțate, nu este demonstrat că în acțiunile petentului, este întrunită fapta contravenției stabilită de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional. Reține că potrivit prevederilor art.441 alin.(1) lit.a) Cod contravențional, procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat şi va fi încetat în cazurile în care: a) nu există faptul contravenției.

Concluzionează recurentul că instanța de fond a examinat cauza contravențională fără a ține cont de toate circumstanțele cauzei, or, instanța de judecată a examinat cauza superficial şi unilateral fără a da o apreciere obiectivă probelor din dosar.

4. ***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

În conformitate cu art.3 alin.(1) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

La judecarea recursului, Colegiul Penal reieșind din modificările operate prin Legea nr.245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional", în vigoare din 22.08.2023), în temeiul art.447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr.245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional", în vigoare din 22.08.2023), Colegiul penal a dispus examinarea cauzei penale în ordine de recurs, în lipsa părților, fiindu-le comunicat acestora despre data, ora și locul examinării cauzei penale și cu acordarea dreptului depunerii referinței.

În conform art.471 alin.(1) Cod contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

Fiind notificate de către instanța de recurs părțile la proces, în conformitate cu art.471 alin.(2) Cod contravențional, agentul constatator, și contravenientul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

5. *Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor administrate și cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge ca fiind nefondat recursul declarat de persoana în privința căreia a fost întocmit procesul contravențional ROȘCA Ivan, împotriva Hotărârii Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) nr. 5r-143/25 din 29 septembrie 2025, din considerentele ce succed.*

6. În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.1) lit.c) Cod contravențional, după examinarea recursului, instanța de recurs *respinge recursul și menține hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.*

Instanța de recurs relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală", în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei, hotărâre din 01.02.2005, §35 și Anghel contra României, hotărâre din 04.10.2007, §52*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Conform art.7 Cod contravențional, *persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.* În conformitate cu art.8 alin.(2) Cod contravențional, *este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârşit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.*

Potrivit art.10 Cod contravențional, *constituie contravenție fapta – acțiunea sau inacțiunea ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârşită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancțiune contravențională. Fapta prejudiciabilă constituie temeiul real al răspunderii contravenționale şi se manifestă sub două forme prin intenție sau din imprudență. Intenția este o comportare activă prin care se încalcă o normă prohibitivă ce interzice o anumită activitate, iar imprudența constă din faptul, că persoana care săvârșește fapta își dă seama şi prevede urmările care vor surveni în urma acesteia, dar consideră, că în mod uşuratic vor putea fi evitate.*

Conform prevederilor art.14 alin.(1)-(3) Cod contravențional, *contravenția se săvârșește cu intenție sau din imprudență. Contravenția se consideră săvârşită cu intenție dacă persoana care a săvârşit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, a dorit sau a admis în mod conştient survenirea acestor urmări. Contravenția se consideră săvârşită din imprudență dacă persoana care a săvârşit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, dar considera în mod uşuratic că ele vor putea fi evitate, ori nu își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile, deşi trebuia şi putea să le prevadă.*

În acord cu art.374 Cod contravențional, *procesul contravențional este activitatea desfăşurată de autoritatea competentă, cu participarea părților şi a altor persoane titulare de drepturi şi de obligații, având ca scop constatarea contravenției, examinarea şi soluționarea cauzei contravenționale, constatarea cauzelor şi condițiilor care au contribuit la săvârşirea contravenției. Procesul contravențional începe de drept din momentul sesizării sau al autosesizării agentului constatator privind săvârşirea contravenției. Procesul contravențional se desfăşoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală, precum şi al normelor dreptului internațional şi ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile şi libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.*

Este de menționat că, la judecarea cauzei instanța de fond a ținut cont de cerințele art.458 Cod contravențional, care prevede că, la examinarea cauzei contravenționale instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei precum și alte circumstanțe ce au importanță la examinarea cauzei, adică să examineze cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil și la apărare.

Colegiul subliniază că, judecarea cauzei în instanță s-a desfășurat cu respectarea prevederilor normelor contravenționale ce reglementează procedura respectivă. Hotărârea

judecătorească cuprinde, circumstanțele constatate, probele pe care se întemeiază concluzia, norma contravențională în baza căreia este adoptată soluția, astfel fiind dată în conformitate cu prevederile art.462 Cod contravențional.

7. Potrivit materialelor cauzei Colegiul penal reține că, la data de 30.05.2025, de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de poliție Ialoveni, FODOR Ion, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 379668, în baza art.47/1 alin.(1) Cod contravențional, în privința lui ROȘCA Ivan, pe faptul că, în perioada în perioada 01.01.2024-22.10.2024, ultimul a primit prin aplicația PSB mijloace bănești, implementată de o organizație criminală „Șor" pentru a vota un candidat anumit sau opțiunea „Nu" la scrutinului electoral din toamna anului 2024.

În baza procesului-verbal cu privire la contravenție sus-notat, la aceeași dată de 30.05.2025, agentul constatator a emis decizia de sancționare a contravenientului, aplicându-i sancțiunea sub formă de amendă, în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul sumei de 25000 lei.

Ne fiind de acord cu decizia întocmită, la 04.06.2025, ROȘCA Ivan a înaintat contestație împotriva procesul-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare seria/nr. MAI06 379668 din 30.05.2025.

Drept consecință prin Hotărârea Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) nr. 5r-143/25 din 29 septembrie 2025, a fost respinsă contestația depusă de ROȘCA Ivan împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 379668 din 30.05.2025 întocmit de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de poliție Ialoveni, în baza art.47/1 alin.(1) Cod contravențional și a deciziei de sancționare în cauza contravențională, ca fiind neîntemeiată.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, Colegiul Penal conchide, că recurentul nu a prezentat instanței de recurs careva argumente și probe prin care s-ar dovedi netemeinicia și ilegalitatea soluției adoptate de prima instanță, din care considerente va respinge ca nefondat recursul declarat în prezenta cauză, cu menținerea Hotărârii primei instanțe.

8. ***Cu referire la legalitatea*** procesului-verbal cu privire la contravenție, Colegiul denotă că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părți, cât și din oficiu de către instanță întru asigurarea respectării principiului legalității și dreptății, consacrate expres în art.5 și 7 Cod contravențional.

Colegiul penal reține că, Legea prevede redactarea procesului verbal într-o anumită formă *ad validatem*, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit.

În continuare, instanța de judecată remarcă că procesul – verbal cu privire la contravenție fiind întocmit de un organ al statului aflat în exercițiul funcțiunii trebuie sa i se recunoască valoarea probatorie sub aspectul constatării stării de fapt, ca efect al triplei prezumții de autenticitate, veridicitate și legalitate. În acest sens este de menționat că în jurisprudența CtEDO s-a reținut în mod constant că prezumțiile nu sunt în principiu, contrare Convenției. În așa mod, Curtea a constatat anterior că prezumțiile de fapt și de

drept se regăsesc în orice sistem de drept; în principiu, convenția nu derogă de la acestea, însă în materie penală obligă statele contractante să nu depășească un anumit prag. În special, articolul 6 § 2 impune statelor să aibă în vedere aceste prezumții, aceasta în limite rezonabile, ținând cont de gravitatea faptelor și păstrând dreptul la apărare (*Salabiaku împotriva Franței, hotărârea din 7 octombrie 1988, seria A, nr. 141-A, pag. 15, pct. 28; Telfner împotriva Austriei, nr. 33501/96, pct. 16, 20 martie 2001*).

Constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, după caz, a dosarului în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

În această ordine de idei, agentul constatator a făcut dovadă stării de fapt prin înscrisurile depuse la dosar și apreciate de instanțe, iar instanța reține că încheierea procesului – verbal cu privire la contravenție este temeinică. Sub acest aspect, instanța conchide că, față de probele administrate în cauză, prezumția de legalitate a actului administrativ, din care decurge prezumția de autenticitate şi prezumția de veridicitate nu au fost răsturnate în cazul de față, în condițiile în care săvârșirea faptei contravenționale a fost constatată pe baza constatărilor personale a agentului constatator și a probelor acumulate.

Examinând materialele cauzei contravenționale Colegiul nu a stabilit încălcarea cărorva drepturi şi libertăți ale lui ROȘCA Ivan, -or, acestuia i-a fost adusă la cunoștință drepturile şi obligațiile acestuia inclusiv prin remiterea în adresa contravenientei a procesului verbal cu privire la contravenție și a decizie de sancționare,

Totodată, se reține că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit în lipsa făptuitorului, care a fost citată legal pentru a se prezența în vederea întocmirii procesului verbal cu privire la contravenție. În consecință, agentul constatator a aplicat prevederile art.443 alin.(6) Cod contravențional, potrivit cărora *absența persoanei legal citate pentru întocmirea procesului-verbal sau refuzul acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în act și se confirmă prin semnătura a cel puțin unui martor, cu indicarea datelor de identificare ale acestuia. În situația imposibilității identificării unui martor, legea prevede documentarea refuzului prin mijloace tehnice (audio/video).*

În speță, rubrica destinată semnăturii făptuitorului este necompletată, întrucât acesta nu a fost prezentă la întocmirea procesului-verbal. Pentru asigurarea legalității actului constatator, agentul a procedat la consemnarea absenței și la confirmarea acestuia prin semnătura martorului asistent.

Astfel, în rubrica „martor asistent”, agentul constatator a indicat datele martorului BOGOS Valentina *****a.n.*****, domiciliată în r.***** iar aceasta a semnat procesul-verbal, confirmând absența contravenientei la întocmire procesului verbal cu privi re la contravenție. Completarea rubricii cu numele, prenumele și adresa martorului denotă respectarea cerințelor legale privind forma și modul de întocmire a procesului-verbal cu privire la contravenție

Referitor la alegația recurentului privind lipsa individualizării faptei și consecințele juridice, Colegiul penal relevă că potrivit practicii judiciare constante, individualizarea

faptelor nu presupune redarea exhaustivă a tuturor circumstanțelor contextuale, ci reflectarea clară, concisă și suficientă a conduitei care contravine normei de incriminare.

În speță, procesul-verbal relevă următoarele elemente esențiale: data/perioada pretinsei comiteri a faptei (*în perioada 01.01.2024-22.10.2024*); locul desfășurării (*or. Ialoveni*); conduita imputată (*a primit prin aplicația PSB mijloace băneşti, implementată de o organizație criminală ,,Şor" pentru a vota un candidat anumit sau opțiunea ,,Nu" la scrutinului electoral din toamna anului 2024*); norma legală pretins încălcată (*art.47/1 alin.(1) Cod contravențional*).

Aceste elemente conturează, într-un mod rezonabil și juridic adecvat, obiectul, locul, timpul și finalitatea presupusei conduite contravenționale, fără a fi necesară indicarea expresă a sumei, numelui candidatului sau efectului concret asupra actului de vot. Astfel, exigențele prevăzute de art.443 alin.(1) lit.d) Cod contravențional trebuie interpretate în funcție de natura specifică a faptei și mijloacele de investigare posibile. În cazul contravențiilor electorale, caracterizate printr-un înalt grad de opacitate, disimulare și tehnicizare (ex. utilizarea aplicațiilor mobile, a cartelor SIM sau a intermediarilor), o individualizare minuțioasă, de tip penal, devine adesea imposibilă sau excesiv oneroasă pentru autorități. Așadar, criteriul aplicabil este cel al „concludenții rezonabile", nu al certitudinii rigide proprii procedurii penale.

Subsecvent, din cercetarea actului menționat, instanța de recurs constată că agentul constatator a respectat prevederile art.443 alin.(1) lit. a)-h) Cod contravențional şi a inserat data (ziua, luna, anul), ora şi locul încheierii, calitatea, numele şi prenumele agentului constatator, denumirea autorității pe care o reprezintă; numele, prenumele, domiciliul, ocupația persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din buletinul ei de identitate sau, după caz, din alt act care stabilește identitatea persoanei, fapta contravențională, locul şi timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție; încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției; mențiunea prin semnătură despre aducerea la cunoștința persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional a drepturilor şi obligațiilor lor prevăzute la art.384 şi 387, obiecțiile şi probele pe care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional le aduce în apărarea sa, iar decizia de aplicare a sancțiunii contravenționale este stipulată clar şi descifrabil.

Totodată, agentul constatator a descris în conținutul actului fapta contravențională, formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite, argument prin care Colegiul nu a constatat incertitudini la descrierea faptei şi persoanei.

Astfel analizând sub aspectul legalității procesului verbal cu prevederile art.443 Cod contravențional, nu denotă careva temeiuri de nulitate ale acestuia, or, acesta reflectă inclusiv locul comiterii faptei contravenționale, semnătura agentului constatator, cât și încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională și indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției.

Respectiv, Colegiul respinge alegațiile recurentului referitoare la declararea nulității procesului contravențional, or legiuitorul la art.445 alin.(1) Cod contravențional a legiferat în mod expres consecința nulității absolute, care intervine în mod imperativ, prin efectul legii, și care urmează a fi aplicată de instanța de judecată, în cazul *neconsemnării* în procesul verbal cu privire la contravenție a mențiunilor privind numele, prenumele şi funcția agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului verbal, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunță la numărul de identificare personal şi la evidența automatizată în Registrul de stat al populației, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii şi a sediului acesteia, a circumstanțelor comiterii şi încadrării juridice a faptei contravenționale săvârșite şi a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna.

Cu precădere la caz, instanța de recurs precizează că legea contravențională prevede redactarea într-o anumită forma *„ad validitatem”* a procesului-verbal cu privire la contravenție reieșind din prevederile art.443 Cod contravențional, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmită, iar în acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art.443 Cod contravențional sunt impuse și prin prisma art.445 Cod contravențional, respectiv procesul verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 379668 din 30 mai 2025 întocmit în baza art.47/1 alin.(1) Cod contravențional *au fost întocmite, cu respectarea* rigorilor instituite de art.443 al Codului contravențional iar careva elemente sau împrejurări, care ar condiționa declararea nulității absolute a acestui proces-verbal, nu au fost stabilite. Mai mult ca atât, la examinarea cauzei, Colegiul nu a stabilit că datele înserate de agentul constatator în actul atacat au fost obținute prin ilegalitățile, metodele sau încălcările enumerate expres în art.425 alin.(6) al Codului contravențional.

9. ***Sub aspectul temeiniciei*** procesului-verbal și a deciziei contestate, instanța evidențiază că forța probantă a acestora în cauzele contravenționale este lăsată la latitudinea fiecărui sistem de drept, putându-se reglementa importanța fiecărui mijloc de probă, însă instanța are obligația de a respecta caracterul echitabil al procedurii în ansamblu atunci când administrează și apreciază probatoriul (cauza Bosoni împotriva Franței, hotărârea din 7 iunie 1999).

Relaționând elementele de drept citate supra la starea de lucruri definită în cauza contravențională de referință, Colegiul alăturat instanței de judecată observă că agentul constatator a administrat un spectru larg, concludent, util și relevant de mijloace probatorii, care susțin învinuirea adusă pe caz lui **ROȘCA Ivan**, în comiterea contravenției prevăzute de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional, și anume:

- *procesul-verbal cu privire la contravenție din 30.05.2025 întocmit în privința lui ROȘCA Iva**n** în baza art.47/1 Cod contravențional*;

*- extras din datele de anchetă furnizate de operatorii rețelelor de comunicații electronice în care se regăsește și abonata înregistrată cu numele ROȘCA Ivan, care la nr. de telefon ***** a recepționat 37 SMS-uri prin aplicația PSB*;

- ordonanța procurorului din 22.10.2024 privind efectuarea măsurii speciale de investigație ”colectarea informației de la furnizorii de servicii de comunicații electronice”;

- ordonanța procurorului din 19.11.2024 privind efectuarea măsurii speciale de investigație ,,identificarea abonatului sau utilizatorului unei rețele de comunicații electronice;

- ordonanța procurorului din 08.11.2024 și 11.12.2024, privind aprecierea pertinenței rezultatelor măsurii speciale de investigații; încheiere/mandat judecătoresc din 22.10.2024;

- încheiere/mandat judecătoresc din 01.04.2025.

10. Colegiul penal atestă că, ROȘCA Ivan invocă în cererea de recurs declarată, lipsa elementelor constitutive a elementelor componenței de contravenție imputate, în aceste circumstanțe, Colegiul reține necesitatea elucidării complete a elementelor constitutive ale contravenției imputate contravenientului ROȘCA Ivan, prin aprecierea integrală a probatoriului administrat în cauză, având în vedere poziția procesuală de nerecunoaștere a vinovăției manifestată de acesta.

Potrivit pct.310 din Decizia de inadmisibilitate privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 47/1 Cod contravențional din 21.01.2025, Curtea indică că sintagma „exercitarea sau neexercitarea unor drepturi electorale”, care nu ar prevedea un mecanism de verificare a modului în care persoana și-a exercitat votul, Curtea menționează că articolul 47/1 alin. (1) descrie doar fapta, nu şi urmarea prejudiciabilă. Altfel spus, contravenția în discuție este una formală și nu obligă autoritățile să verifice dacă alegătorul a votat pentru candidatul sau pentru partidul politic care l-a corupt. Curtea consideră că existența unui astfel de mecanism ar contraveni caracterului secret al votului, garantat de articolul 38 din Constituție, astfel fiind constatat că Curtea constată că dispozițiile contestate nu afectează articolul 22 în coroborare cu articolele 1 alin.(3) şi 23 alin.(2) din Constituție, din perspectiva argumentelor invocate în sesizări.

Colegiul notează că votul secret şi liber exprimat al alegătorilor constituie elementul de bază al alegerilor libere şi democratice şi al dreptului de vot. Coruperea alegătorilor sau vânzarea voturilor sunt incompatibile cu conceptul alegerii democratice şi printr-un vot liber exprimat de către cetățeni a organelor reprezentative şi fraudează competiția bazată pe idei şi pe programe politice desfășurată între partidele politice şi între candidați (a se vedea HCC nr. 25 din 28 noiembrie 2024, § 102). În acest sens, Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată şi proclamată de Adunarea Generală a ONU, în art.21 stipulează că „orice persoană are dreptul de a lua parte la conducerea treburilor publice ale țării sale, fie direct, fie prin reprezentanți liber aleși; orice persoană are dreptul de acces egal la funcțiile publice din țară sa; voința poporului trebuie să constituie baza puterii de stat; această voință trebuie să fie exprimată prin alegeri nefalsificate, care să aibă loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal şi exprimat prin vot secret sau urmând o procedură echivalentă care să asigure libertatea votului”.

Potrivit Constituției Republicii Moldova, art.2 „(1) Suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct şi prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituție". Art.38.„(1) Voința poporului constituie baza puterii de stat. Această voință se exprimă prin alegeri libere, care au loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret şi liber exprimat, iar principiile participării la alegeri sunt: -vot universal - cetățenii Republicii Moldova pot alege şi pot fi aleși fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau origine social; - vot egal - în cadrul oricărui scrutin, fiecare alegător are dreptul la un singur vot. Fiecare vot are putere juridică egală, - vot direct - alegătorul votează personal. Votarea în locul unei alte persoane este interzisă; -vot secret - votarea la alegeri şi/sau referendum este secretă, excluzându-se astfel posibilitatea influențării voinței alegătorului; -vot liber exprimat - nimeni nu este în drept să exercite presiuni asupra alegătorului pentru a-l face să voteze sau să nu voteze, precum şi pentru a-l împiedica să-şi exprime voința în mod independent.

Coruperea procesului electoral încalcă flagrant principiile date, mai ales a votului liber exprimat, afectează grav credibilitatea corectitudinii şi libertății desfășurării alegerilor, subminând întreg sistemul democratic. Statul de drept este de neconceput fără respectarea drepturilor şi libertăților fundamentale ale omului, supremația legii şi un sistem democratic, care poate fi asigurat, în primul rând, prin organizarea, desfășurarea şi totalizarea rezultatelor alegerilor în corespundere cu anumite standarde, principii democratice.

11. *Cu referire la contravenția prevăzută de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional al Republicii Moldova, urmează a fi relatat că aceasta presupune existenta următoarelor elemente constitutive:*

Obiectul juridic al contravenției prevăzute de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional, reprezintă relațiile sociale care asigură desfășurarea corectă, liberă și democratică a alegerilor, integritatea procesului electoral și libertatea de exprimare a voinței alegătorului. În cauză, ROȘCA Ivan, fiind persoana care are dreptul de vot (cetățean al Republicii Moldova cu drept electoral), și care are capacitate de exercițiu, este subiectul al contravenției de corupere electorală pasivă.

Latura obiectivă a contravenției prevăzute de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional, *se manifestă <u>prin una sau cumulul de acțiuni</u>* de pretindere, primire sau acceptare a unor avantaje materiale, unde, *pretinderea* este solicitarea expresă sau tacită a bunurilor/avantajelor; *acceptarea* – constituie consimțământul de a primi ceva (*fie explicit, fie prin comportament pasiv*); iar *primirea* este încasarea efectivă a bunurilor, banilor, serviciilor, privilegiilor sau altor avantaje necuvenite.

Pentru a constitui contravenție, bunurile sau serviciile trebuie să nu i se cuvină în mod legal și trebuie să fie destinate influențării modului de exercitare a votului, (adică pentru a determina alegătorul cum să voteze sau să nu voteze).

Cu referire la cele invocate de către recurent în cererea de recurs declarată precum că, nu a fost demonstrată vinovăția sa, Colegiul penal reține că acest argument este unul declarativ și lipsit de suport probant, fiind o poziție a contravenientei formulată în apărarea sa.

Prin urmare, indiferent dacă mijloacele bănești au fost efectiv ridicate sau primite de către ROȘCA Ivan, din probatoriul acumulat *in concreto* a extrasului ce conține rezultatul măsurilor speciale de investigații (f.d.37), rezultă că aceasta utiliza numărul de telefon ***** pe dispozitivul în care era instalată cartela SIM respectivă și aplicația PSB. Totodată, din analiza traficului de date reiese că, prin intermediul numărului de telefon menționat, aplicația PSB a fost accesată, fiind indicate și mesaje SMS de intrare, astfel fiind recepționate 37 mesaje SMS. Prin urmare, este demonstrată latura obiectivă a contravenției prevăzute de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional, constând în acceptarea de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, care nu i se cuveneau, în scopul exercitării sau neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor.

Chiar dacă nu s-a dovedit primirea efectivă a bunurilor, probele (mesaje SMS primite prin aplicația PSB, de pe numărul asociat contravenientului) ***au demonstrat acceptarea bunurilor***, respectiv Colegiul reține că pentru a fi întrunită latura obiectivă a contravenției prevăzute de art.47/1 Cod contravențional este suficientă constatarea doar a unei acțiuni prejudiciabile — în speță, ***acceptarea***. Prin urmare nu este necesar ca avantajele sau bunurile să fi fost efectiv primite sau ridicate, este suficientă acceptarea lor, ca manifestare a consimțământului, pentru a se întruni elementele constitutive ale contravenției. Astfel latura obiectivă este astfel dovedită prin comportamentul de acceptare, demonstrat prin probe indirecte (mesaje, corespondență electronică etc.).

Prin urmare, din probatoriul administrat este demonstrat că ROȘCA Ivan se folosește de numărul de telefon pe dispozitivul în care este instalată cartela SIM cu nr. de telefon *****, unde a fost instalată aplicația PSB, și a fost accesată, prin urmare fiind demonstrat faptul acceptării de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă care nu i se cuvin, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor.

Cetățenii nu sunt împiedicați de lege să instaleze aplicații bancare, iar acest act în sine nu poate constitui o faptă sancționabilă, întrucât libertatea de a instala aplicații pe telefonul personal reprezintă un drept, nu o imunitate absolută. Într-un spațiu juridic democratic, utilizatorul de tehnologie beneficiază de libertatea de acces și instalare a aplicațiilor informatice, inclusiv a celor bancare, în virtutea drepturilor fundamentale la viață privată, autonomie individuală și libertate economică. Totuși, aceste libertăți nu pot fi absolutizate în dauna unor valori de interes public major, precum securitatea națională, ordinea constituțională și transparența finanțării politice. Astfel, exercitarea unui drept aparent neutru – instalarea unei aplicații bancare – trebuie analizată în contextul scopului real, al cadrului factologic și al implicațiilor sociale generate de utilizarea acesteia.

Doar în această perspectivă poate fi evaluată compatibilitatea conduitei cu normele de drept contravențional, în special cele privind contravențiile cu caracter financiar electoral.

În speță, subiectul evaluării juridice nu este simpla instalare a aplicației, ci ansamblul factorilor cumulativi ce însoțesc această instalare: natura instituției bancare asociate, identificarea repetată a dispozitivului utilizatorului în interacțiuni semnificative (de exemplu, mesaje recepționate), lipsa unei justificări rezonabile din partea persoanei în cauză, caracterul opac al conduitei și refuzul de cooperare pe parcursul procesului.

Contravenția prevăzută la art.47/1 alin.(1) Cod contravențional este o faptă de pericol abstract, a cărei existență nu depinde de producerea unui rezultat concret – precum vicierea

reală a alegerilor sau exprimarea efectivă a unui vot condiționat. Simpla acceptare a participării într-un mecanism ce are potențialul de a afecta integritatea procesului electoral este suficientă pentru a atrage incidența normei.

Contravenția prevăzută la art.47/1 alin.(1) Cod contravențional este o faptă de pericol abstract, a cărei existență nu depinde de producerea unui rezultat concret – precum vicierea reală a alegerilor sau exprimarea efectivă a unui vot condiționat. Simpla *acceptare* a participării într-un mecanism ce are potențialul de a afecta integritatea procesului electoral este suficientă pentru a atrage incidența normei.

Colegiul penal subliniază că *contravenția se consideră consumată din momentul realizării oricăreia dintre acțiunile tipice prevăzute de norma juridică*, respective pretinderea, acceptarea, sau primirea (personal ori printr-un intermediar) de către un alegător a unor bunuri, servicii, privilegii ori avantaje de orice formă, care nu i se cuvin în mod legal, destinate influențării exercitării sau neexercitării drepturilor electorale în cadrul alegerilor (inclusiv în cadrul alegerilor regionale), dacă fapta nu constituie infracțiune.

În cauza concretă examinată, Colegiul a reținut că nu este necesară demonstrarea primirii efective a bunurilor ori avantajelor materiale, este suficientă acceptarea acestora, care se poate manifesta și prin comportament pasiv, cum ar fi consimțământul exprimat tacit sau prin recepționarea mesajelor ce conțin ofertele respective.

Astfel, contravenția a fost considerată consumată din momentul acceptării primirii acestor bunuri, fapt dedus din manifestarea consimțământului contravenientei – în speță, prin recepționarea mesajelor SMS prin aplicația PSB.

Prin urmare, în viziunea Colegiului latura obiectivă a contravenției este îndeplinită prin simpla acceptare (indiferent de primirea efectivă), momentul consumării contravenției coincide cu momentul acceptării (nu al primirii), iar probele electronice (mesajele recepționate) constituie un indiciu suficient pentru a demonstra existența consimțământului și, implicit, consumarea contravenției.

Latura subiectivă a contravenției prevăzute de art.47/1 Cod contravențional, care sancționează coruperea alegătorilor, exprimă atitudinea psihică a făptuitorului față de fapta săvârșită și față de urmările acesteia. În cazul coruperii electorale pasive, această latură se caracterizează prin intenția directă a contravenientului. Făptuitorul cunoaște că bunurile, serviciile, privilegiile sau avantajele materiale oferite nu i se cuvin în mod legal și că acestea sunt propuse în scopul influențării modului de exercitare a dreptului său de vot. Cu toate acestea, el acceptă conștient aceste avantaje, manifestând o voință liberă de a se lăsa influențat în exercitarea drepturilor electorale, ceea ce relevă existența intenției directe.

Scopul faptei este acela de a obține un folos material sau un avantaj necuvenit pentru sine ori pentru o altă persoană, în legătură cu exercitarea sau neexercitarea dreptului de vot. Acest scop particularizează forma de vinovăție și diferențiază fapta contravențională de alte încălcări similare ale legislației electorale.

Motivul comiterii faptei este, de regulă, material, constând în dorința de a obține un folos economic, dar poate fi și politic, atunci când alegătorul urmărește să susțină un anumit candidat. Deși motivul nu influențează existența contravenției, el poate fi avut în vedere la individualizarea sancțiunii..

Pentru a fi întrunită latura subiectivă, este suficient ca persoana să fi avut reprezentarea clară că acceptă bunuri sau servicii necuvenite oferite în scop electoral, fără a fi necesar ca primirea efectivă a acestora să se producă. Acceptarea – fie ea expresă sau tacită – demonstrează existența consimțământului și, implicit, intenția contravenientului.

Subiectul contravenției prevăzute de art.47/1 este persoana fizică care deține calitatea de alegător. Aceasta înseamnă că subiectul trebuie să aibă drept de vot conform legislației electorale și să participe, în mod potențial, la exercitarea acestuia. În doctrină, un asemenea subiect este calificat drept subiect special al contravenției, întrucât nu orice persoană poate comite fapta prevăzută de norma dată, ci doar acea persoană care are o legătură juridică directă cu procesul electoral – respectiv, statutul de alegător.

În concluzie, latura subiectivă a contravenției de corupere a alegătorilor se caracterizează prin intenția directă a făptuitorului de a obține avantaje necuvenite în legătură cu exercitarea drepturilor electorale, iar subiectul acestei fapte este alegătorul – persoana fizică titulară a dreptului de vot. Fapta se consideră consumată din momentul manifestării consimțământului de acceptare a bunurilor, serviciilor sau avantajelor oferite, indiferent dacă acestea au fost primite efectiv sau nu, întrucât prin simpla acceptare se realizează scopul ilicit al contravenției.

12. În ce privește constatarea existenței faptei contravenționale, în urma studiului materialelor cauzei contravenționale, instanța de recurs ajunge la ferma convingere că, ROȘCA Ivan a primit şi acceptat mijloace financiare prin aplicația PSB, cu scopul de exercitării sau neexercitării unor drepturi electorale în favoarea unui candidat la scrutinul electoral și Referendumului Republican Constituțional din toamna anului 2024.

Astfel, cet. ROȘCA Ivan prin acțiunile sale este pasibilă de a fi atrasă la răspundere contravențională conform prevederilor art.47/1 alin.(1) Cod contravențional, care prevede sancțiune pentru - *pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, sau acceptarea promisiunii ori a ofertei acestora, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracțiune.*

Totodată, din analiza circumstanțelor concrete ale cauzei, se reține că în speță sunt întrunite toate elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional, întrucât *subiectul activ* al contravenției este o persoană fizică cu drept de vot (alegător) în speță fiind ROȘCA Ivan, *obiectul material* îl constituie bunurile și avantajele necuvenite oferite în context electoral, *acțiunea* contravențională se manifestă prin acceptarea acestora, scopul faptei este influențarea comportamentului electoral, iar *forma de vinovăție* este intenția directă. Prin urmare, contravenția se consideră consumată din momentul acceptării bunurilor sau avantajelor respective, fiind dovedită existența răspunderii contravenționale a lui ROȘCA Ivan.

În speța dedusă judecății, Colegiul constată că autorul recursului, în esență, a indicat că, nu este de acord cu procesul-verbal de constatare și sancționare din motiv că, nu se face vinovat de contravenția prevăzută de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional, iar nerecunoașterea vinovăției de către ROȘCA Ivan instanța de recurs o apreciază drept încercare de a evita răspunderea pentru contravenția comisă şi nimic mai mult. Respectiv

fapta contravențională, circumstanțele cauzei, încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției – nu au un caracter coincident cu fabula din contestația depusă și susținută și în cadrul cererii de recurs, or ROȘCA Ivan s-a limitat în exclusivitate la invocarea formală a unor pretexte sub aspect inocent și, de aceea, în opinia Colegiului, nu sunt temeiuri de a pune la îndoială corectitudinea acțiunilor agentului constatator şi legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție şi a deciziei contestate.

Obiecțiile formulate de către recurent în cererea de recurs apar ca fiind lipsite de temei probator și au un caracter pur formal, urmărind exclusiv evitarea răspunderii contravenționale. Acestea nu aduc atingere legalității actului contestat și nu pot influența decizia adoptată de agentul constatator. În lipsa unor probe pertinente care să susțină în mod convingător argumentele invocate de recurent, instanța apreciază că nu sunt întrunite condițiile legale pentru încetarea procesului contravențional. În concluzie, întrucât decizia agentului constatator este legală în fond și temeinic motivată, aceasta nu poate fi anulată pe simple motive formale, care nu afectează valabilitatea și legalitatea actului contravențional.

13. Cu referire la alegațiile contravenientului privind excluderea probelor din dosar ca fiind inadmisibile, instanța de recurs reține faptul că probele prezentate și anexate sunt probe legale, ce urmează a fi reținute de către instanță, acestea în ansamblu configurând o imagine probatorie unitară, care susține, dincolo de dubii rezonabile în sfera contravențională, existența faptei prin prisma acceptării mijloacelor bănești și vinovăția subiectului sancțiunii. Dovezile menționate relevă în mod coerent faptul că terminalul mobil atribuit contestatarului a recepționat, în contextul unei anchete penale de interes public major, 37 mesaje text provenind de la aplicația bancară „PSB” – asociată Băncii Comerciale „Promsveazibank” din Federația Rusă, entitate menționată în cauze penale conexe pentru implicarea în mecanisme opace de finanțare electorală ilicită.

Tot cu referire la cele invocate de recurent cu referire la probe, precum că ar fi fost anexate și nu administrate și că nu sunt pertinente și concludente, fiind fără sursă de proveniență, instanța de recurs reține că în dreptul contravențional, standardul probatoriu este unul de suficiență, nu de certitudine absolută (*beyond reasonable doubt*), ca în materia penală. Jurisprudența națională și a CEDO admite că probe indirecte (circumstanțiale) pot fundamenta o decizie sancționatorie, atâta timp cât sunt convergente, coroborate și nu lasă loc unei versiuni alternative rezonabile.

În prezenta cauză, nu este vorba despre simple deducții sau o poziție subiectivă a agentului constatator (cum invocă recurenta), ci despre probe derivate din autorizații judiciare valide privind măsuri speciale de investigație (MSI) — inclusiv colectarea de date electronice, dispuse în cadrul unei cauze penale cu relevanță sistemică. Acestea nu sunt doar probe „circumstanțiale”, ci elemente probatorii de înaltă credibilitate și cu greutate juridică, întrucât au fost: autorizate de un judecător, executate de organul de urmărire penală în condiții de legalitate, documentate prin încheieri și ordonanțe și puse la dispoziția instanței în condiții de contradictorialitate.

Instanța de recurs consideră pertinent să evidențieze chestiunea admisibilității probatoriului, abordată cu un grad înalt de diligență din partea agentului constatator, astfel fiind autorizată, în condițiile stipulate de art.136 alin.(7) Cod de procedură penală, folosirea

datelor, rezultatelor obținute în urma efectuării măsurilor speciale de investigații în cauza penală nr. *****în actuala contravențională.

Pe fondul probatoriu, Colegiul reține că în cadrul unei cauze penale conexe, în baza ordonanțelor motivate ale procurorului și a încheierilor emise de Judecătoria Chișinău, au fost autorizate măsuri speciale de investigație (MSI) în temeiul cărora a fost colectată informație de la furnizorul de comunicații electronice S.A. ”Moldcell” privind conexiunile cu aplicația mobilă „PSB”.

Aceste MSI, desfășurate cu respectarea strictă a prevederilor art.138/4 Cod procedură penală, au relevat o asociere direct între numărul SIM identificat ca fiind înregistrat pe numele contestatarului și mesaje recepționate de la aplicația mobilă „PSB”. Această constatare tehnică nu poate fi trecută cu vederea, întrucât indică o interacțiune efectivă – fie voluntară, fie prin intermediere – între telefonul mobil asociat contestatarului și infrastructura digitală a instituției bancare ruse. În lipsa unor explicații rezonabile (ex. Utilizarea telefonului de către o terță persoană, transferul din partea rudelor, instalări accidentale), Colegiul nu poate admite ipoteza unei simple coincidențe sau erori tehnice, cu atât mai mult cu cât contestatarul nu invocă nici un temei concret susceptibil de a explica natura acestor interacțiuni.

În termeni juridici, este esențial de subliniat că răspunderea contravențională nu necesită existența unei certitudini absolute, ci este suficient ca instanța să ajungă, în baza probelor administrate, la o convingere rațională și legală privind comiterea faptei și vinovăția persoanei.

În prezenta cauză, convergența elementelor tehnice (identificarea SIM, comunicarea cu aplicația bancară), coroborată cu lipsa unei apărări factuale coerente și absenteismul procesual al contestatarului, justifică menținerea acuzațiilor înaintate.

Colegiul reține că acceptarea bunurilor prin intermediul unui mijlocitor și aplicație bancară, chiar în lipsa unui transfer fizic direct dovedit prin documente bancare, este confirmată atât prin conduita procesuală cât și materialele cauzei contravenționale.

În atare circumstanțe Colegiul constată că în afara oricăror dubii, fapta incriminată *prin prisma elementului de acceptare a avut loc*, cu vinovăție, chiar dacă recurentul invocă lipsa faptei contravenției, Colegiul remarcă că, argumentele acestuia nu sunt însoțite de circumstanțe obiective întemeiate sau alte probe relevante în acest sens.

Această probe, corelate cu circumstanțele de timp, loc și scop ale faptei, demonstrează că sunt îndeplinite toate elementele constitutive ale contravenției.

Instanța de recurs subliniază că, în materie electorală și contravențională cu caracter anticorupțional, nu doar primirea efectivă a mijloacelor financiare, ci și *manifestarea intenției clare de a accepta un avantaj pentru a influența exercitarea dreptului la vot constituie temei suficient pentru atragerea răspunderii contravenționale*. Astfel prin descrierea detaliată a modului de operare întăresc concluzia privind vinovăția persoanei și confirmă temeinicia și legalitatea procesului-verbal contestat. Consecvent, probele apreciate fiecare în parte și pe toate în ansamblul lor, coroborează între ele, se completeze unele pe altele, nu trezesc nici o îndoială și dovedesc cert comiterea contravenției imputate petiționarei, care se încadrează în limitele laturii obiective a contravenției prevăzute la alineatul (1) a art.47/1 a Codului contravențional.

14. În aserțiunea dată, instanța de recurs notează că, probele administrate de către agentul constatator la capitolul învinuirii înaintate lui ROȘCA Ivan, de comiterea contravenției de coruperea electorală pasivă dovedesc incontestabil vinovăția acesteia, respectiv probele prezentate nu au fost contestate de către făptuitor, careva probe ce resping faptele stabilite de către agentul constatator instanței nu au fost prezentate.

Concomitent celor analizate supra, instanța de recurs apreciază ca fiind declarativ argumentul petiționarului ROȘCA Ivan precum că nu este de acord cu actul întocmit de către agentul constatator, dat fiind faptul că nu a comis contravenția reținută în sarcina sa, or această poziție de către instanță este privită ca fiind o metodă de apărare în condițiile în care la materialele cauzei există probe pertinente și concludente care în ansamblu din punct de vedere al coroborării dovedesc săvârșirea faptei imputate.

Interpretând art.425 alin.(2) în coroborare cu art.442 alin.(1) Cod contravențional, rezultă că procesul verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 379668 din 30 mai 2025 face dovada cu privire la situația faptică și încadrarea în drept stabilită de agentul constatator personal în timpul săvârșirii nemijlocite a contravenției, urmând a fi examinat în raport cu actele existente la dosar. Astfel, probele apreciate fiecare în parte și pe toate în ansamblul lor, coroborează între ele, se completeze unele pe altele, nu trezesc nici o îndoială și dovedesc cert comiterea contravenției imputate.

Astfel, instanța de recurs reține că unul din principiile fundamentale al procedurii contravenționale constituie prezumția nevinovăției, ceea ce determină că sarcina probei în astfel de procedură aparține agentului constatator, care urmează să demonstreze vinovăția contravenientului în fața instanței de judecată cu prezentarea probelor pertinente în raport cu procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit, ceea ce agentul constatator a întreprins în acest caz. Respectiv, Colegiul concluzionează că probele administrate de agentul constatator, care au fost cercetate în cadrul ședinței de judecată, inclusiv probatorul anexat la materialele cauzei, s-a constatat cu certitudine veridicitatea circumstanțelor constatate de agentul constatator și înserate în procesul verbal cu privire la contravenție, or, ROȘCA Ivan în, în perioada electorală 2024 prin intermediul aplicației mobile a acceptat bunuri care nu i se cuvin în vederea exercitării sau neexercitării dreptului de vot în cadrul alegerilor prezidențiale și a referendumului din 20.10.2024. Mai mult, în speța dedusă judecății, Colegiul constată că autorul recursului, nu a prezentat nici o probă veridică în susținerea poziției sale privind circumstanțele faptice care au avut loc la data comiterii contravenției, și nici ulterior cu contestarea procesului verbal nu a anexat nici o probă în susținerea afirmațiilor privind nevinovăția sa, respectiv acțiunile acesteia întrunesc elementele contravenției prevăzute de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional.

Totodată, Colegiul reține că actul de corupere electorală a fost realizat prin intermediul unei aplicații mobile, a cărei descărcare și utilizare presupun accesarea telefonului personal al contestatarului, fapt ce implică o acțiune voluntară din partea acestuia. Se mai constată că mesajele relevante au fost transmise destinatarului ROȘCA Ivan în perioada electorală. La fel instanța de recurs remarcă coruperea electorală a fost efectuată prin intermediul unui aplicații mobile, care necesită a fi încărcată și accesată, fapt care nu poate fi efectuat fără a accesa telefonul personal al acestuia.

Colegiul concluzionează că elementul de acceptare (acceptarea acțiunilor care duc la instalarea aplicației) este întrunit. Faptul că aplicația a ajuns pe telefonul contravenientului (indiferent cine a executat instalarea efectivă) reprezintă materializarea faptei. Vinovăția este reținută sub forma neglijenței sau imprudenței: contravenientul a creat condițiile necesare producerii rezultatului prin propria conduită și nu a manifestat diligența minimă pe care o persoană rezonabilă ar fi avut-o în situația respectivă. Drept urmare, chiar dacă contravenientul nu ar fi executat acțiunea personal, lipsa de diligență menține imputabilitatea juridică.

În dreptul contravențional, procesul-verbal al agentului constatator se bucură de prezumția de legalitate și temeinicie, până la proba contrară. Contravenientul nu a infirmat constatările agentului, nu a oferit probe contrare concludente și nu a demonstrat o situație de forță majoră, eroare esențială sau vreo formă de constrângere, respectiv instanța de recurs reține corect că prezumția nu a fost răsturnată.

Colegiul subliniază că finalitatea sancțiunii contravenționale reprezintă prevenirea comportamentelor similare, întărirea ordinii de drept, protecția valorilor sociale ocrotite de lege, transmiterea unui mesaj social de respectare a normei. Acest raționament este conform cu principiile prevăzute de art. Cod contravențional, care stau la baza regimului sancționator și justifică aplicarea sancțiunii chiar și atunci când contravenientul invocă motive defensive lipsite de suport probator.

15. Prin urmare, Instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și a ținut cont de cerințele art.457-458 Cod contravențional care prevăd examinarea contravenției sub toate aspectele, complet și obiectiv, clarificând circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea justă a cauzei și corect a conchis că actele contravenționale întocmite în privința lui ROȘCA Ivan sunt legale și învinuirea adusă este întemeiată, fiind confirmată prin probe, pertinente, concludente, admisibile și utile procesului de stabilire a adevărului.

În aceste condiții, procesul-verbal cu privire la contravenție are valoare probatorie sub aspectul stării de fapt. În acest sens, este de remarcat că în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului s-a reținut în mod constant că prezumțiile nu sunt contrare, de principiu, Convenției Europene a Drepturilor Omului. Astfel, în cauza Salabiaku v. Franța, 07.10.1998, § 27, Curtea a reținut că prezumțiile sunt permise de Convenție, dar nu trebuie să depășească limitele rezonabile, având în vedere gravitatea mizei si salvgardând drepturile apărării (Radio France și alții v. Franța, 30.03.2004, § 24).

Colegiul penal conchide că, față de probele administrate în cauză, prezumția de legalitate a actului administrativ, din care decurge prezumția de autenticitate și prezumția de veridicitate nu au fost răsturnate în cazul de față, în condițiile în care săvârșirea faptei contravenționale a fost constată pe baza constatărilor personale a agentului constatator și a probelor acumulate, iar contravenientei ROȘCA Ivan i-a fost dată posibilitatea de a face dovada contrarie celor consemnate în procesul-verbal, însă nu a reușit să răstoarne prezumția de legalitate, valabilitate și autenticitate de care se bucură actele contestate.

Subsidiar, Colegiul penal reconfirmă corectitudinea aprecierilor instanței de fond, reținând că făptuitorul formulează apărări exclusiv pe aspecte procedurale, pe care le consideră, în opinia sa, apte să conducă la încetarea procesului contravențional. Cu toate acestea, în ceea ce privește fapta propriu-zisă reținută în sarcina sa, acesta nu prezintă nici o

situație de fapt sau împrejurare concretă care să infirme caracterul ilicit sau existența elementelor constitutive ale contravenției reținute.

16. Respectiv ținând cont de faptul că vinovăția lui, ROȘCA Ivan a fost dovedită pe deplin, Colegiul apreciază, întemeiată sancțiunea contravențională aplicată sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul a sumei de 25000 lei, apreciind pedeapsa aplicată ca una echitabilă şi proporțională faptei comise și care ar atinge scopul sancțiunii contravenționale și aceasta ar avea efectul scontat asupra conduitei viitoare a făptuitorului şi a consecințelor la care se expune dacă va mai comite contravenții.

Cu privire la sancțiunea aplicată de către agentul constatator, Colegiul penal învederează că, aceasta a fost administrată în limitele impuse de art.30 alin.(2) a Codului contravențional și în limitele stabilite de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional, iar ca urmare, sancționarea făptuitorului nu s-a făcut în scop abuziv, ci reieșind din faptul că agentul constatator l-a recunoscut vinovat de săvârșirea faptei, astfel cum au fost descrise în procesul verbal de contravenție.

Se apreciază că instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor, a ținut cont de cerințele art.457-458 Cod contravențional, care prevăd examinarea cauzei contravenționale sub toate aspectele, complet și obiectiv, clarificând circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

Conform prevederilor art.470 Cod contravențional, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute la art.466 Cod contravențional, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Nici un motiv din cele indicate în dispoziția normei cuprinse la art.467-468 Cod contravențional nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept și care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate. Autorul își întemeiază recursul în baza art.466 Cod contravențional, care prevede că hotărârile pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond în cazurile indicate la lit. a)-l).

Din lecturarea textului hotărârii adoptate și pronunțate asupra vinovăției făptuitorului pe faptul comiterii contravenției prevăzute de art.47/1 alin.(1) Cod contravențional, nu se reliefează împrejurarea că prima instanță a adus atingere art.6 CEDO, prin prisma motivării hotărârii judecătorești, or hotărârea cuprinde, circumstanțele constatate, probele pe care se întemeiază concluzia, norma contravențională în baza căreia este adoptată soluția, fiind dată în conformitate cu prevederile articolului 462 Cod contravențional.

Astfel, Colegiul Penal menționează că careva încălcări, sau abateri de la norma de drept, la emiterea hotărârii, instanța de fond nu a admis, temeiurile invocate de recurent, neavând suport de fapt și de drept, or, nu era posibilă descoperirea și ridicarea probelor prin intermediul unei alte măsuri. Prin urmare, Colegiul consideră că instanța de fond a pronunțat o hotărâre legală, întemeiată și motivată, iar în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CEDO Garcia Ruiz versus Spania).*

Colegiul penal reiterează că, argumentele aduse de către apărare în susținerea cererii de recurs sunt declarative și neconfirmate prin probe pertinente care din punct de vedere al

utilității nu coroborează între ele. Totodată, în recursul declarat, recurentul nu a invocat nici un argument în vederea netemeiniciei hotărârii și care ar impune instanța de recurs să desființeze hotărârea adoptată, fiind doar indicat că hotărârea instanței este nefondată și neîntemeiată.

Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a hotărârii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, prima instanță a dat o apreciere corectă probelor administrate și a adoptat o hotărâre întemeiată, iar cererea de recurs este neîntemeiată, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către persoana în privința căreia a fost întocmit procesul contravențional ROȘCA Ivan, și a menține Hotărârea Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) nr. 5r-143/25 din 29 septembrie 2025, fără modificări.

17. Conducându-se de prevederile art.473 alin.(1) pct.1) lit.c), 474 Cod contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E :

Se respinge ca nefondat recursul declarat de către persoana în privința căreia a fost întocmit procesul contravențional ROȘCA Ivan, împotriva Hotărârii Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) nr. 5r-143/25 din 29 septembrie 2025, în cauza contravențională intentată prin Procesul-verbal cu privire la contravenție seria /nr. MAI06 379668 din 30.05.2025, în privința lui **ROȘCA Ivan,** în temeiul art.47/1 alin.(1) Cod contravențional, şi se menține fără modificări Hotărârea atacată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul **Eugeniu BEȘELEA**

Judecătorii **Andrei CAZACICOV**

Vitalie BUDECI